

Svenska Canada-Tidningen.

The Swedish Canada News.

ARG. (Year) 19.

Volymnummer 5 Costa

WINNIPEG, MAN., TORSDAGEN DEN 15:de MAJ, 1911.

Published as Second Class Matter at the Post Office Department at Winnipeg, Can. and Grand Forks, N. D.

No. 20

CANADAN NYHETER

En tacksägelse från Kina. Ett telegram från ordinarie kommittén för undervisning till de af östasiatiska ländera, hvar för sig, som tillhör den kinesiska regeringen, har anlänt till utrikesdepartementet, med ett tack från riksstyrelsen af Nanking till canadiska folket för den undervisning som redan skickats och uttryckande kommitténs önskan att få mottaga ytterligare \$500,000 om möjligt.

På bicykeltur från Vancouver till Montreal befinner sig B. H. Thompson, Clark. Han lemnade västkostnad i april, kom till Regina i början af denna vecka och är väl vid detta laget i Winnipeg eller möjligen något ännu öster.

Montreal skall i år lagga ut \$500,000 för anläggning af trottoarer, \$720,000 för offentlig förbättring af nya vägar, \$677,000 för vattenledningsluftningar och \$610,000 för affärshuset.

Beridna polisen skall få högre betalning, något som den både torde behöva och vara värd.

Stora partier kalkfoder som varit för spedit till begravna till manuskript, ha under senaste dagarna bestått, agtis i Montreal.

MANITOBA.

En mjölkhandlingsbulletin, skr. af J. W. Mitchell, professor i mjölkhandtering vid Manitobas landbruksinstitut är nu färdig till utdelning bland farmare och kreatursägare i östra Canada. Denna bulletin behandlar omsorgfullt ämnet om behandling af mjölk och grädde, råd och råd för mjölk och ost, och skiljer ut af mjölk, lagringsföremål, mjölk och smörkär och apparater m. m. Bulletin som skickas fritt till hvar och en som begär därom nämnte sin adress till Principal J. W. Slack, Agricultural College, Winnipeg, Man.

Starka regn, mer eller mindre åtföljda af åska, föll på olika trakter i provinset i slutet af förra och början af denna vecka.

Portage la Prairie kommer åter till sitt fullständiga utförande under kommande månader, ty C.N.R:s aktiebestånd skall här förläggas i omställningsstation för frakt som kommer från Port Arthur och skall fördras till olika platser i Västern, utskänkt till fördringen är aktiebeståndet i Winnipeg är utförd.

Till Brandons Kristliga Förenings af Jung Män har lord Strathcona skänkt \$5,000, hvilket gör att nämnda förening nu har \$50,225 att resa en egen byggnad för.

Stadsplanter (vid järnvägsstationer) efter sammanlagt Stalwart, Imperial, Simpson och Amazon utgödes genom öppen försäljning öfver flera veckor i Saskatoon. Afse denna gång friska undan.

SASKATCHEWAN.

Hospitalet i Moose Jaw skall övertas till staden, därest en bilag blir uttagen som stadens "solider" fått afdrag ut förbereda. Zven är det å fråga att staden skall önska 75,000 för att öfvertaga hospitalet.

Guldtyfndighet vid Moose Jaw. Under beordning af underlagret för påvägen, som skall bli färdig för رفت inom en månad, fann en arbetare en dukigt guldmalmklump. Ingen McPherson, som leder arbetet och om har erfarenhet i gruffrit, förlar att den innehåller större procent än fyndigheterna i kring. Coals, Ont. Lesorden i denna del af thabasen är, har börjt drif från andra platser, och man har därför nu ökat sprita tillbaka hvar för sin egen områ.

På Moose Jaw landkontor har det ant så brådtt under maj månad, till det varit nödvändigt anskaffa tygkläder två manliga biträden samt två stengörare. Hela staden har arbetat på kvällen för att hinna med ordnandet, och det blir sannolikt nöd, ändast det afkastat ännu flera biträden.

Premierminister Scott är tillfrågad om Scott jämte sin privatsekreterare, afreste i fredags kväll från Regina på väg till England för att be-

En försening till skydd för större villegård bildades i fredags kväll i Picher Creek.

Elektrisk kraft från Kananaskis Falls, öfver femtio mil från Calgary, vid Bow River, inleddes i måndags i Calgary kraftledning.

Bank of British North America har i dagarna öppnat filial i Edmonton.

Bränd till döds blef en af senaste dagarna en 4-årig dotter till P. F. Buchanan, Iron Spring, meddelas från Lethbridge. Hennes klädning fattade eld från glöd i askan på bakgården hemma på farmen. Hennes moder och en liten bror blefvo illa brändade under försök att rädda henne.

En experimentfarm vid Vermillion skall regeringen anlägga och bar för ändamålet köpt land en half mil väster om staden.

I Calgary arbetas nu på fem nya folkskolebyggnader. De skola bli byggda för nästa hösttermin och är beräknade för 3,000 skolbarn.

Bland supplementära anslag till lännsbudgeten från Ottawa märkas följande poster: \$75,000 för Calgary postkontor; \$25,000 för immigrationsbyrå; \$22,500 för telegraflinjer till Grand Prairie, och \$37,500 för telegraflinjer från Isle La Crosse till Battleford.

Tio våningar har höjdränsan för byggnader i Calgary, när den nya byggnadsförordningen blir genomförd.

Det är på fråga att höja lönerna för stadens skollärare från \$650 till \$750 per år.

Den längsta bron på G.T.P. mellan Winnipeg och Edmonton går öfver Battle River samt är 5,440 fot lång och 184 fot hög. Under byggnadstiden förlorade flera arbetare sina lif och på flodstranden är ett monument uppförd till deras minne, meddelas till allmänhetens intresse i en epistel från Wainwright.

I Moriville kolgrufva kom elden lös i torsdags kl. 2, med påföljd att Alberta Coal Co:s anläggning därstades blifvit totalt förstörd och 200 man ha blifvit arbetslösa. Ägarne lida flera tusen dollars förlust. Eldens orsak är icke känd, men det antages att den börjat flera timmar innan den bröt ut i full läga.

Red Deer. Stadens värdepapperskontor (assessor) är för i år färdig. Den kommer upp till närmare 3 millioner dollars, hvilket säges vara en ökning af 75 procent, hvilket beror på att tomvärderna stigit så betydligt.

Den frakta som möttoss har i april månad varit dubbel mot den som kom hit i april förra året.

Byggnadstillämnarna för april, där inberäknats den för C. P. R:s lokomotivstall, uppgingo till nära fem gånger så stora summor som för april i förl.

Northern Construction Co. gör stora ansträngningar för att få färdig C. N. R:s bibana härifrån till Brazeau. Denna bana går förbi Sylvan Lake, fjorton mil väster om Red Deer, vid hvilken sjö C. N. R. köpt mark för ett sommarhotell.

Byggnadskontraktörerna J. A. McDiarmid Co. har en arbetsstyrka af murare och andra arbetare selskapsvisa till med, lagrande af grunden till Northern Crown banks byggnad i Red Deer.

För förläsnig af "drafts" efterterade konstapeln E. H. Smith, som varit stationerad vid Cross Nest och Lethbridge.

Inom få veckor söker Northern Construction Co. har kontrakt för graderingen af C.N.R:s linie till Calgary, att få detta arbete färdigt. De sysselsatta nu darvid öfver 1,000 par hästar och 2,500 man.

Edmonton och Strathcona synes det nu vara på fråga att slå tillsamman till en enda stad. Det skall först beslutas genom omröstning af befolkningen, hvarfört provinsregeringen följde de formaliteter som fattas.

Kuggade af en arbetageng i Spokane blefvo för några dagar sedan mittlöva utlångingar. De kommo i fredags till Cranbrook för att börja arbete på Kootenay Central, men funno vid framkomsten att där ingen sysselsättning var för dem. Många af dem voro utan pengar. Omkring femtio begäro sig till fots tillbaka på väg mot Spokane och öfver fyr-tio afreste med tåg.

CANADAS TRUSTER.

Reciprociteten samt de amerikanska trusterne och Canada.

En canadisk mälare, bosatt i San Francisco, har till St. Thomas "Times" (Ont.) skickat ett längre bref om Reciprocitetstraktaten. Han förklarar där bl. a. att Förenta Staternas truster skola få tag i oss, därest vi icke se opp. Han nämner som ett afskräckande exempel Union IronWorks i San Francisco, som förr sysselsatte 10,000 man. Sedan stålstrusten fick fängerna i det, har arbetsstyrkan blifvit reducerad till 500 man. "De äro gringa", säger han, "och de vilja gärna sätta rep och klafva på det kära Canada. De vilja biosuga landet och därpå ge det en god dag".

Kanske Mr. Downie har något rätt i hvad han säger, anmärker "Canadian Courier". Det är icke tvifvel om att fraktörerna Förenta Staternas truster har brutit många ett se snedt på Reciprocitetstraktaten. Men det är ytterst tyvefast, om dessa truster under nuvarande förhållanden kunna ha stora utsikter här. Nedläggning af tull på kött och fisk skall kanske gifva kött-trusten ett tillfälle, men det är starkt fråga hurvida Förenta Staternas kött-trust kan fara värre fram mot den canadiske förbrukaren än den canadiske kött-trusten har gjort. Stålstrusten njuter för del blott i ett par hänsen till, om i dessa kommer den naturligtvis i en närgående täflan med sina canadiska konkurrenter. Stålstrusten kan också väntas att smörja kisel mot för öfrigt tycks det icke föreligga stor fara.

Samma åren är det finnes likaså många truster i Canada som i Förenta Staterna, och de äro likaså verksamheter. Här kalla vi dem "associations" eller "combinations" — icke truster. Kanske Mr. Downie aldrig har hört talas om vår Pappersassociation, vår Granitassociation, vår Rubberkombination, vår Cementassociation, vår Silfvervarusassociation, vår Läder "merger" och alla de andra truster som kapitalister ha fått till stånd. Till och med i frihandlandet England är det dylika truster.

Truster äro likom andra sammanslutningar produkter af sin tid och dess metoder. De beroras icke så mycket af tullariffier eller handelsstrategier som man skulle vara benägen att tro. Deras själfviskhet kan bättre beskåpas genom lokal lagstiftning än genom nationell isolering.

SCOTT OCH AMUNDSEN.

De båda berömda upptäcktesandena mötas vid Whale Bay.

Enligt till norske konsuln i San Francisco, Cal., Henry Lund, ingående meddelande har den norske upptäcktesandaren Roald Amundsen nyligen i isregionerna sammanträffat med kapten Scott, ledare för den brittiska expeditionen, som ämnar söka till sydpolen. Sammanträffandet kom icke oväntadt för någondera. Ty Amundsen, som ju ämnar tålla med Scott i framträngandet mot polen, hade från Madeira underrättat dem om sina planer.

Mötet mellan de två ägde rum vid Whale Bay i Ross-öarna och var mycket kort. Kapten Scott afled visst hos kapten Amundsen ombord på dennes ångare "Fram", och på följande dag återgladde kapten Amundsen vittnen genom ett besök ombord på "Terra Nova".

Kapten Amundsen underrättade Scott om att äta af hans små höll på att uppföra vinterkvarter på en plats omkring två mil inåt landet samt att han ämnade söka till sydpolen via Beadmoores-glaciären, och fick på i utbyte för dessa upplysningar kunnedom om Scotts planer.

Amundsen väntade, enligt meddelandet till konsul Lund, att få sitt vinterkvarter färdigt inom få dagar och skulle här därefter dit öfverföra alla sina förråd och instrumenter samt läta "Fram" afgå till Hopenes Ayres. Nu mån komma att vara honom följaktliga på hans färd mot polen, och farden skall ske med slädar, dragna af hundar. I december eller januari skall "Fram" återvända till isregionerna för att afhända expeditionen och för den tillbaka till civiliserade trakter.

Kristianstadningen Aftonposten har öfver Buenos Ayres offentliggjort följande telegram från Amundsen. Landst på den antarktiska isbarriären med ätta man och 115 hundar. Har proviant och bränsle för två år. Station upprättad 78 gr. 34 min. syd. Begynner framträng-

andet mot polen vid "Frams" afgång från stationen. Allt väl. Med anledning af detta telegram skriver den berömda engelske sydpolfararen Shackleton i Daily Mail:

Vi känna Amundsens vinterkvarter och hans plan att starta mot sydpolen på denna årstid väcker alla polarforskares gränslösa förvåning. Om expeditionen har beqvämt sig af mot söder den 15 februari — och för kan det väl knappast ha varit möjligt — så skedde afresan just den dag, då solen går under horisonten och natten. Det är omöjligt att befara sydpolsregionerna med slädar intill mitten af april, vid hvilken till kapten Scott hoppas att kunna återvända till sitt vinterkvarter. Men om Amundsen, som telegrammet antyder, ämnar draga rakt mot sydpolen, förmåskas dagarna långt för hvarje bredgrad han når längre öderut. Jag anser det vara omöjligt att en sådan expedition skall kunna nå polen och vända tillbaka på mindre än fyra månader. Amundsen kan därför omöjligt vara att vänta tillbaka till sitt vinterkvarter före vintern, enär solen försvinner där redan den 22 april.

Förutsatt att han går rakt mot polen kan man säkert nå Beardmoore-gletschern utan dagsljusets hjälp, men gletschern är öfver 130 mil bred och stiger till en höjd af 8,000 fot. Terrängen är till och med i fullt dagljus farlig att passera. Därför är det till sydpolen har expeditionen därefter att passera en högslett på 300 mil, som ligger på 10,000 fots höjd öfver hafvets yta. Har uppe är temperaturen och sommaren 40 grader under fryspunkten och orkanartade stormar rassa ständigt.

Om vintern värde temperaturen sjunka till 100 grader under fryspunkten. Jag vill icke fastslå gränserna för den mänskliga uthålligheten, men jag anser dock denna resa för absolut ogenomförbar under den fyra månader långa vinternatten, då man är utsatt för så fruktansvärda snöstormar, att de trots alla beskrifningar, ingen har heller vägat att befara de antarktiska trakterna vintertiden.

Dessa anmärkingar äro baserade på den förutsättningen, att Amundsen och hans omhändertagare startar mot polen. Men måhända har han för afsikt att resa ett stycke öderut och öfvervintra där till augusti, men därefter vinner han ingenting.

Evening Standard uppgifver att Shackleton i en intervju uttalat, att Amundsen kommer att finna det mycket svårt att nå toppen af Beardmoore-gletschern om han ankommer till foten i mörker. Ar det mänsken och klart väder, har han utsikter, likaledes att det blifver något mer än en veckas godt väder vid sydpolsmidvintern. Jag känner icke de män, som ledsaga Amundsen, men om någon är i stånd att utföra denna bedrift, så är det den norske forskaren. Gletschern och högsletten lägga de största hindren i vägen, och för de män, som äro ovana vid polararbete, är företaget delsamma som självmord. Amundsen har ju tjugo års erfarenhet.

Kapten Scott har måhända också ändrat sin plan, och befinner han sig på marsch mot sydpolen, är det möjligt, att han en mörk natt subbnar, öfve sin rivals söfvar, Under de förhållande som omständigheterna skulle jag, om jag varit i hans ställe, ha vägat försök att nå polen under vintern. Stjärnorna komma att göra det möjligt att fastslå polens läge långt bättre än enstaga solobservationer förmå, och uppåts sydpolen behöfver upptäckaren icke vara i tvifvelsmål om sina observationers pålitlighet.

HVAD DIAZ UTRATTAT FÖR MEXICO.

Då utskerterna till fred i den af inre oroligheter sönderslutna republiken Mexico blifvit ljusare efter rebellernas senaste framgångar, torde det vara på sin plats att nämna några delar om hvad denne man utträtt för Mexico.

Sedan 1876 har Diaz varit den mäktigaste mannen i Mexico, i mångas tycke en autokrat, för hvilken vilja alla måste böja sig. Liksom "gamle kung Gosta" har han fört ett strängt regemente, men det har allmänt medgifvits, att han blott på den vägen kunnat hålla sina oroliga landemän i styr. Och sedan han blifvit sitt lands högsie chef, har Mexico underbara framsteg i nästan alla

riktningar. Han har uppnått placering af utländskt kapital i Mexico. Medborgare af Förenta Staterna och de europeiska länderna hafva nedlagt millioner i mexicanska grufvor, landegendomar och industriella verk, och följden däraf har blifvit, att landet fått en uppvisning och åtnjutit alla polarforskarens gränslösa förvåning. Om expeditionen har beqvämt sig af mot söder den 15 februari — och för kan det väl knappast ha varit möjligt — så skedde afresan just den dag, då solen går under horisonten och natten. Det är omöjligt att befara sydpolsregionerna med slädar intill mitten af april, vid hvilken till kapten Scott hoppas att kunna återvända till sitt vinterkvarter. Men om Amundsen, som telegrammet antyder, ämnar draga rakt mot sydpolen, förmåskas dagarna långt för hvarje bredgrad han når längre öderut. Jag anser det vara omöjligt att en sådan expedition skall kunna nå polen och vända tillbaka på mindre än fyra månader. Amundsen kan därför omöjligt vara att vänta tillbaka till sitt vinterkvarter före vintern, enär solen försvinner där redan den 22 april.

Emedan Diaz är den ende president, som förmått betrygga freden i Mexico, hafva under de senare åren många funderingar rådt, huru det skall gå, när han till sist undergår styrelsen. Agarne af de hundratals millioner utländskt kapital, som placeras i Mexico, afvaktat med spänning och möjligen icke utan oro resultatet af nästa presidentsval däreftas samt hvad verkan förändringen kommer att hafva på mexikanerna.

På de senare åren har den gamle Diaz' verk fått mindre betydelse hos vissa af hans landemän, särskildt bland det yngre släktet, som öppet uttalar, att han innehaft presidentambete länge nog och att det nu vore hög tid, att turen kom hithershuru hög tid, att turen komme till en annan. Det är denna värkan på "rotation in office", som amerikaner kallar det, hvilken närmast föranledt det af Madero förtidigt är inleddas uppret.

Förmöjligen får Porfirio Diaz liksom andra stora män före honom denna gång erfara, att lyckan är ombytlig. Men helt säkert kommer det i framtidsdag att sägas om honom på historiens blad, att han varit en af sitt lands störste välgörare. Hans lednadsbana har också varit märklig. Ömsom stormig och ömsom ljus. Född den 15 sept. 1839 i Oaxaca, uppträdde han, först för prästskolan, men blif sedan efter egen önskan sakförelse och drogs efter hand af i hans ungdom rådande oroliga förhållanden in i politiken och krigarlivet. Han deltog i upproret mot general Santa Anna och understödde Juárez i dennes strid för nya reformer. Vid tjugo-årens ålder var han brigadgeneral och deltog i kriget mot den franska invasionens häre. Några år senare ledde han fälttågen mot kejsar Maximilian med den utgången, att Maximilian och hans generaler blefvo tillfångtagna. Maximilian afträdades och kejsardömet störlades. År 1877 valdes Diaz första gången till president och fick vid terminens slut general Manuel Gonzalez till sin efterträdare. Han erhöi 1884 förnyadt mandat och har sedan dess genom upprepade omval varit Mexicos president till denna dag.

Det spökar i Crippens hus. Det hus i London, hvarest doktor Crippen mördade Belle-Eliore, köptes för någon tid sedan af en skotte vid namn McNab. Denne fick huset billigt, men rosar icke en marknad, då han påstår, att där spökar alldeles hemskt. En natt då han satt i rummet, där mordet ägde rum, hörde han från husets inreområden buller och ovasen och sprang nu efter en poliskonstapel. Då han återkom till dennes, hörde ett genomträngande skri från ett vågskåp. Då detta bröts upp, sprang en svart katt ut darrfrån och försvann lika gåtfullt som han kommit in i skåpet. McNab tror att Crippen var inkarnerad i katten.

Några dagar därefter inträffade åter en tillräckelse, som McNab skildrar på följande sätt: "Jag satt kort efter midnatt i mitt rum och läste, då jag plössligt hörde stånadde, klagande ljud från trappan. Jag skyndade genast ut i korridorerna för att se efter, hvad det kunde vara, och fick till min förskräkelse se en människa utan armar och ben, men fullständigt klädd, liggande vid trappans fot. Jag slankade all min kraft, tog en jaktknif från vägsen, sprang ned för trappan och ropade till mannen: Tala eller jag stieker till med knifven! Först svarade han blott med några svaga jänrande ljud, men plössligt sprang han upp på sina fört ut osynliga ben och stod råglada framför mig — en drucken karl. Jag frågade hvem han var och hur han kommit in i mitt hus, men han endast lallade några obegripliga ljud. Då jag öppnade dörrer ut ät gatan och tittade mig om efter en polis, som kunde laga fast den hemligtstulne individen, smög han sig förbi mig ut genom dörren och var i ett ögonbrymsvar".